

Wet van 22 december 2009 betreffende een algemene regeling voor rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek en ter bescherming van werknemers tegen tabaksrook (B.S. 29/12/2009)

- Gewijzigd bij: (1) wet van 22 december 2009 (B.S. 29.12.2009)
(2) wet van 28 april 2010 houdende diverse bepalingen (B.S. 10.5.2010)
(3) arrest nr. 37/2011 van 15 maart 2011 van het Grondwettelijk Hof (B.S. 6.5.2011)
(4) wet van 10 april 2014 houdende diverse bepalingen inzake gezondheid (B.S. 30.4.2016)
(5) wet van 29 februari 2016 tot aanvulling en wijziging van het Sociaal Strafwetboek en houdende diverse bepalingen van sociaal strafrecht (B.S. 21.4.2016)

Hoofdstuk 1.— Algemene bepaling

Artikel 1.- Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Hoofdstuk 2.— Definities

Art. 2.- Voor de toepassing van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan wordt verstaan onder:

- 1° roken: het roken van tabak, producten op basis van tabak of van soortgelijke producten;
- 2° gesloten plaats: plaats door wanden afgesloten van de omgeving en voorzien van een plafond of zoldering;
- 3° plaats toegankelijk voor het publiek:
 - a) plaats waarvan de toegang niet beperkt is tot de gezinssfeer;
 - b) onder meer inrichtingen of gebouwen van volgende aard:
 - i. overheidsplaatsen;
 - ii. stations;
 - iii. luchthavens;
 - iv. handelszaken;
 - v. plaatsen waar al dan niet tegen betaling aan het publiek diensten worden verstrekt, met inbegrip van plaatsen waar voedingsmiddelen en/of dranken ter consumptie worden aangeboden;
 - vi. plaatsen waar zieken of bejaarden worden opgevangen of verzorgd;
 - vii. plaatsen waar preventieve of curatieve gezondheidszorgen worden verstrekt;

- viii. plaatsen waar kinderen of jongeren op schoolgaande leeftijd worden opgevangen, gehuisvest of verzorgd;
 - ix. plaatsen waar onderwijs en/of beroepsopleidingen worden verstrekt;
 - x. plaatsen waar vertoningen plaatsvinden;
 - xi. plaatsen waar tentoonstellingen worden georganiseerd;
 - xii. plaatsen waar sport wordt beoefend;
- 4° openbaar vervoer: personenvervoer dat openbaar toegankelijk is en waar iedereen die dat wil – tegen het geldende tarief – gebruik van kan maken;
- 5° werkruimte:
- a) elke arbeidsplaats, ongeacht of deze zich binnen of buiten een onderneming of inrichting bevindt en ongeacht of deze zich in een gesloten of een open ruimte bevindt, met uitzondering van de ruimte in open lucht;
 - b) elke open of gesloten ruimte binnenin de onderneming of de inrichting waar de werknemer toegang tot heeft;
- 6° sociale voorzieningen: de sanitaire voorzieningen, de refter en lokalen bestemd voor rust of eerste hulp;
- 7° rookkamer: ruimte afgesloten door wanden en een zoldering waar gerookt mag worden;
- 8° het Comité: het Comité voor preventie en bescherming op het werk, of bij ontstentenis hiervan, de syndicale afvaardiging, of bij ontstentenis hiervan, de werknemers zelf overeenkomstig de bepalingen van artikel 48 en volgende van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk;
- 9° drankgelegenheid: een inrichting waar de belangrijkste en permanente activiteit er enkel uit bestaat dranken, waaronder dranken met ethylalcohol, aan te bieden voor consumptie ter plaatse en waar geen andere levensmiddelen worden aangeboden voor consumptie ter plaatse dan voorverpakte levensmiddelen die zonder enige bijkomende maatregel gedurende minstens drie maanden houdbaar blijven; (3)¹
- 10° rookverbodsteken: verbodsteken met een diameter van minstens negen centimeter en uitgevoerd in de volgende kleuren:
- a) grond: wit;
 - b) afbeelding sigaret: zwart;
 - c) rand en dwarsbalk: rood.

11° *opgeheven* (4)

¹ Bij zijn arrest nr. 37/2011 van 15 maart 2011 (B.S. 6.5.2011) heeft het Grondwettelijk Hof art. 2, 9° vernietigd; inwerkingtreding: 1.7.2011

12° *opgeheven* (4)

13° Sport: alle sporten en sportieve vrijetijdsbestedingen erkend en/of gesubsidieerd door één van de Gemeenschappen en alle sporten van sportfederaties die erkend en/of gesubsidieerd zijn door één van de Gemeenschappen.

Hoofdstuk 3.— Rookvrije gesloten plaatsen toegankelijk voor het publiek

Art. 3.- § 1. Het is verboden te roken in gesloten plaatsen die voor het publiek toegankelijk zijn. Deze plaatsen dienen rookvrij te zijn.

Aan de ingang van en binnen elke plaats bedoeld in het eerste lid worden rookverbodstekens zoals bepaald bij artikel 2, 10°, zo aangebracht dat alle aanwezige personen er kennis van kunnen nemen. De Koning kan de bijkomende voorwaarden bepalen waaraan de signalisatie van het rookverbod dient te beantwoorden.

§ 2. Het verbod bedoeld in paragraaf 1, eerste lid, geldt eveneens permanent in alle voertuigen die gebruikt worden voor het openbaar vervoer dus ook wanneer zij buiten dienst zijn.

§ 3. Elk element dat tot roken kan aanzetten of dat laat uitschijnen dat roken toegestaan is, is verboden in de plaatsen bedoeld in paragrafen 1 en 2.

Art. 4.-¹ § 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 3, § 1, wordt een uitzondering gemaakt op het rookverbod voor afgesloten drankgelegenheden en die geen deel uitmaken van een sportruimte.

De uitbater van een drankgelegenheid bedoeld in het eerste lid, of het gaat om een fysiek persoon of een rechtspersoon, kan een zone die duidelijk afgebakend is, installeren, waar het toegestaan is te roken volgens vormen en voorwaarden voorzien in volgende paragrafen.

[De uitzondering bedoeld in het eerste lid geldt tot 1 juli 2014. Niettemin kan de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na overleg met de sector een einde maken aan deze uitzondering vanaf 1 januari 2012. (1)]

§ 2. De zone gereserveerd voor rokers moet aangeduid worden door allerhande middelen die het mogelijk maken ze te situeren.

Ze moet zodanig ingericht zijn dat de ongemakken van de rook ten opzichte van niet-rokers maximaal verminderd worden.

De oppervlakte ervan moet minder dan de helft van de totale oppervlakte van de plaats waar dranken ter consumptie worden opgediend zijn, behalve indien deze totale oppervlakte minder dan 50 vierkante meter bedraagt.

§ 3. In de plaatsen gereserveerd voor niet-rokers dienen rookverbodstekens overeenkomstig punt 10° van artikel 2 zo te worden aangebracht dat alle aanwezige personen er kennis van kunnen nemen.

¹ Bij zijn arrest nr. 37/2011 van 15 maart 2011 (B.S. 6.5.2011) heeft het Grondwettelijk Hof art. 4 vernietigd; inwerkingtreding: 1.7.2011

§ 4. Elk element dat tot roken kan aanzetten of dat laat geloven dat roken toegestaan is, is verboden in de zone gereserveerd voor niet-rokers.

§ 5. De Koning kan bijkomende voorwaarden vaststellen waaraan de drankgelegenheden moeten voldoen waar roken toegelaten is. Deze voorwaarden hebben betrekking op de installatie van een ventilatiesysteem dat een minimaal volume van luchtverversing verzekert. (3)

Art. 5.-¹ Het in artikel 3 bedoelde verbod is niet van toepassing op de kansspelinrichtingen van klasse I, zoals omschreven in artikel 28 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers in de lokalen die uitsluitend bestemd zijn om te spelen en waar dranken mogen worden geserveerd.

[De uitzondering bedoeld in het eerste lid geldt tot 1 juli 2014. Niettemin kan de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad en na overleg met de sector een einde maken aan deze uitzondering vanaf 1 januari 2012. (1)] (3)

Art. 6.- Onverminderd de bepalingen van artikel 3, kan de uitbater van een gesloten plaats, die toegankelijk is voor het publiek een rookkamer installeren.

Deze rookkamer is geen doorgangszone en is zodanig geconstrueerd en ingericht dat de ongemakken van de rook ten opzichte van de niet-rokers maximaal verminderd worden.

De rookkamer wordt duidelijk als lokaal voor rokers geïdentificeerd en wordt aangeduid door allerhande middelen die toelaten ze te situeren. In de rookkamer kunnen enkel dranken worden meegenomen.

De oppervlakte van de rookkamer mag niet meer bedragen dan een vierde van de totale oppervlakte van de gesloten plaats.

De rookkamer is voorzien van een rookafzuigsysteem of een verluchtingssysteem dat de rook afdoende verwijdert.

De Koning bepaalt de bijkomende voorwaarden waaraan de rookkamer dient te beantwoorden.

Art. 7.- De uitbater en de klant zijn, elkeen voor wat hem aangaat, verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en zijn uitvoeringsbesluiten.

Art. 8.- Wijzigingen aan de bepalingen van dit hoofdstuk kunnen enkel worden doorgevoerd na eerst het advies van de Hoge Gezondheidsraad te hebben ingewonnen.

Art. 9.- Met de straffen bedoeld in artikel 13 van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de gebruikers op het stuk van voedingsmiddelen en andere producten, wordt gestraft hij die het bepaalde in deze wet of zijn uitvoeringsbesluiten overtreedt.

[**Art. 9/1.-** Naast de in artikel 9 voorziene straffen kan de rechtbank de sluiting bevelen van de gesloten plaats die toegankelijk is voor het publiek waarin de misdrijven werden gepleegd voor een termijn van een maand tot zes maanden. (4)]

¹ Bij zijn arrest nr. 37/2011 van 15 maart 2011 (B.S. 6.5.2011) heeft het Grondwettelijk Hof art. 5 vernietigd; inwerkingtreding: 1.7.2011

Art. 10.- Zijn van overeenkomstige toepassing op de artikelen 1 tot 9, de artikelen 11, 11*bis*, 16, 17, 19, 20 en 27 van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van voedingsmiddelen en andere producten.

[**Art. 10/1.-** Zijn overeenkomstig van toepassing op de artikelen 1 tot 9, de artikelen 3, 5 en 7 van het koninklijk besluit van 22 februari 2001 houdende organisatie van de controles die worden verricht door het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen en tot wijziging van diverse wettelijke bepalingen. (1)]

Hoofdstuk 4.— Rookvrije werkplaats

Art. 11.- § 1. Dit hoofdstuk is van toepassing op de werkgevers en de werknemers en op de daarmee gelijkgestelde personen, bedoeld in artikel 2, § 1, tweede lid, 1°, a) tot e), en 2°, van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk.

§ 2. Dit hoofdstuk is niet van toepassing op:

1° de als private vertrekken te beschouwen gesloten plaatsen van alle instellingen van maatschappelijke dienstverlening en van de gevangenissen, waar de bewoners en niet-bewoners kunnen roken onder de voorwaarden die er voor hen zijn vastgelegd;

2° privéwoningen, behalve de ruimten die exclusief bestemd zijn voor professioneel gebruik en waar werknemers tewerk worden gesteld.

Art. 12.- Elke werknemer heeft het recht te beschikken over werkrumten en sociale voorzieningen, vrij van tabaksrook.

Art. 13.- De werkgever verbiedt het roken in de werkrumten en de sociale voorzieningen, evenals in het vervoermiddel dat voor gemeenschappelijk vervoer van en naar het werk door hem ter beschikking wordt gesteld van het personeel.

De werkgever neemt de nodige maatregelen teneinde erover te waken dat derden die zich in de onderneming bevinden, geïnformeerd worden omtrent de maatregelen die hij toepast overeenkomstig deze wet.

Elk element dat tot roken kan aanzetten of dat laat geloven dat roken toegestaan is, is verboden in de lokalen als bedoeld in het eerste lid.

Art. 14.- In afwijking van het verbod bedoeld in artikel 13, bestaat de mogelijkheid te voorzien in een rookkamer binnen de onderneming, na voorgaand advies van het Comité.

De rookkamer, die uitsluitend tot het roken bestemd is, wordt afdoende verlucht of wordt voorzien van een rookafzuigsysteem dat de rook afdoende verwijdert. De Koning bepaalt de bijkomende voorwaarden waaraan de rookkamer dient te beantwoorden.

De regeling van de toegang tot deze kamer tijdens de werkuren wordt vastgesteld, na voorafgaand advies van het Comité.

Deze regeling veroorzaakt geen ongelijke behandeling van de werknemers.

[Art. 15.- De werkgever is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van deze wet en de uitvoeringsbesluiten ervan.

De inbreuken op de bepalingen van hoofdstuk 4 van deze wet en de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen worden opgespoord, vastgesteld en bestraft overeenkomstig het Sociaal Strafwetboek.

De sociaal inspecteurs beschikken over de bevoegdheden bedoeld in de artikelen 23 tot 39 en 43 tot 49 van het Sociaal Strafwetboek wanneer zij, ambtshalve of op verzoek, optreden in het kader van hun opdracht tot informatie, bemiddeling en toezicht inzake de naleving van de in het eerste lid bedoelde bepalingen.

Art. 15/1.- De ambtenaren die aangewezen zijn voor het toezicht op de naleving van de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en van de uitvoeringsbesluiten ervan in uitvoering van artikel 17 van het Sociaal Strafwetboek zijn belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van hoofdstuk 4 van deze wet en van de uitvoeringsbesluiten van deze bepalingen en dit de overeenkomstig de bepalingen van het Sociaal Strafwetboek. (5)]

Art. 16.- Wijzigingen aan de bepalingen van dit hoofdstuk kunnen enkel worden doorgevoerd na eerst het advies van de Hoge Raad voor preventie en bescherming op het werk te hebben ingewonnen.

Hoofdstuk 5.— Opheffingsbepalingen

Art. 17.- Opgeheven worden:

- 1° artikel 35, 10°, van het koninklijk besluit van 15 september 1976 houdende reglement op de politie van personenvervoer per tram, pre-metro, metro, autobus en autocar;
- 2° de artikelen 7, § 3, en artikel 13, 3°, van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van voedingsmiddelen en andere producten;
- 3° het koninklijk besluit van 19 januari 2005 betreffende de bescherming van de werknemers tegen tabaksrook en zijn uitvoeringsbesluiten;
- 4° het koninklijk besluit van 13 december 2005 tot het verbieden van het roken in openbare plaatsen en zijn uitvoeringsbesluiten.

Art. 18.- Deze wet treedt in werking op 1 januari 2010.